

Indhold

Kvoter lægger beslag på aktiveringspenge	1
En særlig kvoteordning for aktiverings-tilbud på daghøjskoler betyder, at Arbejdsformidlingen (AF) og kommunerne i år vil brænde inde med et tocifret millionbeløb.	
Tilbage på sporet, arbejdsminister!	3
Regeringen lægger tilsyneladende op til at svigte sine egne idealer i den hidtidige arbejdsmarkedspolitik, skriver LO-formand Hans Jensen.	
Euroen truer ikke velfærdsstaten	4
Tilslutning til euroen vil ikke tvinge Danmark til at sænke skatterne.	
Større erstatninger på vej	6
Et forslag om revision af Erstatningsansvarsloven vil give større erstatningsbeløb for mén og erhvervsnetab.	

Udspil 9. september 2000
Nyhedsbrevet *Udspil* udgives af
Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 3524 6000, fax: 3524 6308,
www.lo.dk, e-mail: udspil@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Henrik Rasch, Susse Maria Holst, Dorte Monggaard, Erik Harr og Michael Bræmer. Layout og illustration: LO.
Mangfoldiggørelse ikke tilladt uden tilladelse fra LO. ISSN-nr.: 1397-9930

Aktivering

Kvoter lægger beslag på aktiveringspenge

En særlig kvoteordning for aktiveringstilbud på daghøjskoler betyder, at Arbejdsformidlingen (AF) og kommunerne i år vil brænde inde med et tocifret millionbeløb, som ellers var beregnet til at aktivere ledige. For selv om AF og kommunerne ikke længere tilbyder nær så mange ledige at komme på daghøjskole, kan pengene ikke overføres til andre aktiveringsformål. Et skoleeksempel på, at kvotetankegang ikke duer i arbejdsmarkedspolitikken, siger LO.

En særlig kvoteordning for Arbejdsformidlingens og kommunernes brug af daghøjskoleforløb i aktiveringen af ledige ser ud til at bevirke, at et to- eller trecifret millionbeløb, som ellers var tiltænkt indsatsen for de ledige, vil stå ubrugt hen, når året er omme.

I finanslovaftalen for i år er der budgetteret med en samlet aktivitet på daghøjskoleområdet svarende til 9.800 helårselever. Heraf er AF blevet pålagt at levere 3.375 elever, mens kommunerne skal dække 2.722 helårspladser. Det svarer til, at AF forlods skal øremærke 183,3 millioner kroner til aktivering på daghøjskoler, mens kommunerne tilsvarende skal øremærke 147,8 millioner kroner.

Men i de første seks måneder af i år har AF kun brugt omkring en tredjedel af de planlagte beløb, og også kommunerne kan få svært ved at få brugt daghøjskolemidlerne. Ganske vist er mere end halvdelen af den samlede kommunale kvote blevet brugt i løbet af første halvår. Men da kvoten på dette område er specificeret ud på hver enkelt kommune, er det højest usikkert, om det niveau kan holdes. En lang række kommuner har nemlig allerede opfyldt hele deres kvote med den konsekvens, at de nu må stoppe med at tilbyde daghøjskoleophold til de kommunalt aktiverede, medmindre de selv vil betale den fulde pris for daghøjskoleophold.

Fortsætter udviklingen i resten af året, vil AF stå tilbage med mere end 60 millioner ubrugte aktiveringskroner. Og slår den ventede afmatning i kommunernes brug af daghøjskoler også igennem, bliver beløbet endnu større.

Ifølge aftalen er det meningen, at kvoteordningen skal aftrappes frem til 2005, så AF og kommunerne i 2001 tilsammen skal finansiere omkring 5.500 helårspladser på daghøjskolerne. I regeringens finanslovforslag er udfasning ikke indarbejdet, hvilket vil betyde, at mængden af bundne aktiveringsmidler vil være uændret i 2001.

Kvoter duer ikke til styring

LO-sekretær Harald Børsting siger, at forløbet i år tydeligt demonstrerer, at kvotetankegangen ikke duer, hvis man vil føre effektiv arbejdsmarkedspolitik.

– En aftale om at kommuner og AF fra centralt hold pålægges at købe et bestemt antal aktiviteter fra en bestemt leverandør, er yderst problematisk og strider mod tankegangen i den aktive arbejdsmarkedspolitik. Derfor mener jeg, at kravet om brug af daghøjskoler skal fjernes for såvel kommuner som AF, siger Harald Børsting.

Et af problemerne ved den nuværende kvoteordning er, at reglerne ikke giver mulighed for, at AF, kommuner eller skoler kan videregive ubrugte pladser til hinanden eller internt i de tre systemer. Det betyder ifølge Harald Børsting, at det samlede antal årselever næppe når op over 7.000 selv om der politisk er fast sat et mål på 9.800 årselever.

– Et andet problem er, at man med kvoteordninger risikerer at presse AF og kommunerne til at sætte økonomiske hensyn over hensynet til, hvilke tilbud der passer til den enkelte ledige. Udgangspunktet for aktivering må altid være, at der laves en individuel handlingsplan, som indeholder de aktiviteter, der bedst hjælper med til at få den enkelte i beskæftigelse, siger Harald Børsting.

– Om vi så ender med, at der skal laves flere eller færre daghøjskoleforløb, er sådan set underordnet. I sidste ende er det afgørende, hvad de ledige har brug for, siger Harald Børsting.

Den nuværende kvoteordning for daghøjskoletilbud blev indført i år for at hjælpe daghøjskolerne, efter at regeringen i finanslovaftalen for 1999 fjernede det fri optag på skolerne og lagde loft over antallet af helårselever på hver enkelt skole. Beslutningen fik antallet af daghøjskoleelever til at falde voldsomt allerede i 1999.

Det frie optag betød, at daghøjskoleforløbene var ”gratis” for AF og kommunerne, fordi udgifterne blev finansieret fra centralt hold. Det fik udgifterne til daghøjskoleforløb i 1997 og 1998 til at stige eksplosivt, fordi aktivering på daghøjskoler på den måde blev til en meget billig form for aktivering.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Jan Eriksen på telefon 3524 6146

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Harald Børsting på telefon 3524 6000.

Holdningen

Tilbage på sporet, arbejdsminister !

Af LO-formand Hans Jensen

Det er skuffende, at regeringen i sit finanslovsforslag for 2001 lægger op til at spare godt en halv milliard kroner på indsatsen for at skaffe beskæftigelse til ledige. Ganske vist kalder regeringen besparelsen for en teknisk ompostering, men det ændrer ikke på, at der som udgangspunkt vil være færre penge at gøre godt med, når Arbejdsformidlingerne rundt om i landet skal hjælpe de ledige.

I den normale finanspolitiske tænkning kan det regnestykke kun gå op, hvis man slækker på de lediges rettigheder eller på kvaliteten af de tilbud, som skal skaffe folk i beskæftigelse.

Og ingen af delene er noget, som LO vil acceptere. Så enkelt er det!

Faktisk har vi i LO svært ved at forstå, at regeringen tilsyneladende lægger op til at svigte sine egne idealer i den hidtidige arbejdsmarkedspolitik. Siden regeringen trådte til, har man trods kritik fra både højre og venstre holdt fast i, at de penge, som man bruger på uddannelse og anden aktivering, er en investering i fremtiden, som nok skal komme ind igen i form af sparede dagpengeudgifter og øget produktion. Dertil kommer så naturligvis de menneskelige gevinster i form af øget selvværd og bedre trivsel, som man hverken kan eller skal sætte kroner og øre på.

I stedet for at give sig til at tale om at gøre de lediges rettigheder mere "fleksible", er det efter LO's mening langt mere fremadrettet at tage fat på at hæve kvaliteten af de tilbud, som de ledige får. Der er desværre mange tegn på, at systemet, som det fungerer i dag, ikke formår at give kvalificerede tilbud til den alt for store gruppe af ledige, som har været så længe væk fra arbejdsmarkedet, at det er svært at finde virksomheder, der har brug for deres kvalifikationer.

En af løsningerne på det problem er en større satsning på de meget effektive jobrotationsordninger, som desværre ser ud til at være gået helt i stå i de senere år. Det er et af de redskaber i arbejdsmarkedspolitikken, som mest effektivt skaffer faste job til de ledige. Det er i den forbindelse lidt mystisk, at vi nu på andet år venter på Arbejdsministeriets udspil til nye regler for jobrotationsordningerne.

Derfor skal der herfra lyde en opfordring til arbejdsminister Ove Hygum om at gøre en indsats for igen at få arbejdsmarkedspolitikken tilbage på sporet. Vejen frem for at skabe plads for de sidste personer i ledighedskøen er ikke besparelser, men en fortsat satsning på kvalitet.

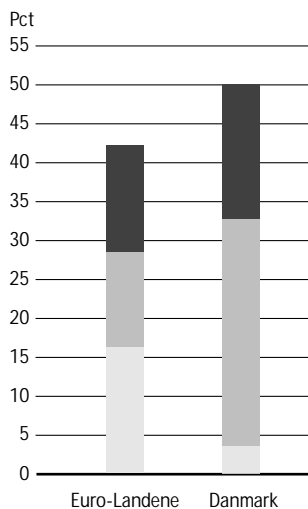
Fælles valuta

Euroen truer ikke velfærdsstaten

Det er ikke rigtigt, at dansk tilslutning til euroen vil undergrave velfærdsstaten, fordi vi bliver tvunget til at sænke skatten for at tilpasse os til de andre euro-lande. Der er ikke de store forskelle på skattetrykket, og gennem de sidste 30 år har stigningen i skatter og afgifter været nogenlunde ens i Danmark og euro-landene.

Et af euro-modstandernes argumenter mod den fælles valuta er, at vi vil blive tvunget til at sænke skatter og afgifter for at tilpasse os til et påstået lavere niveau i resten af EU. De lavere skatteindtægter vil gøre det umuligt at fastholde det nuværende velfærdsniveau, lyder modstandernes argument.

Skattetryk i pct. af bruttonationalproduktet fordelt på forbrugsskatter, sociale bidrag og direkte skatter.

- Forbrugsskatter
- Direkte skat
- Sociale bidrag

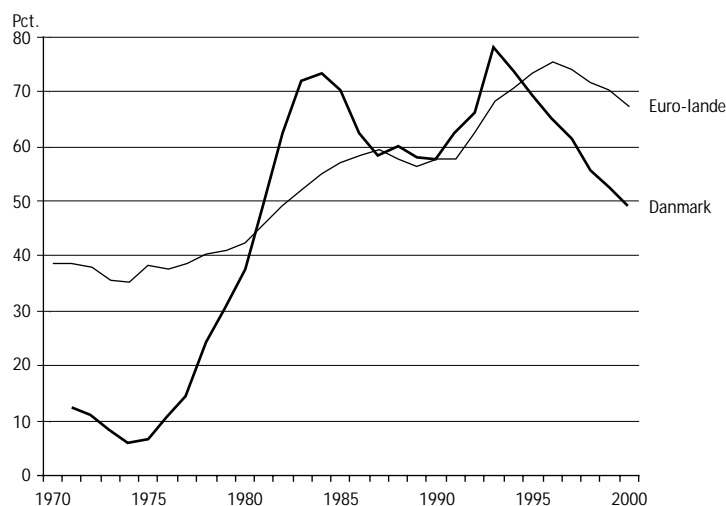
Kilde: EU-Kommissionen.

Det passer bare ikke med virkeligheden. En analyse af statistiske data fra EU-Kommissionen, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) har foretaget, viser, at skattetrykket i eurolandene gennem de sidste 30 år er steget lige så meget som i Danmark. Og der er ikke udsigt til væsentlige lempelser i de nationale skattetryk rundt om i EU. De fleste lande har nemlig stor offentlig gæld samtidig med, at de i højere grad end Danmark står over for problemer med at finansiere forsørgelse og velfærd for det stigende antal ældre, hedder det i AE's analyse.

Siden 1970 er størrelsen af de samlede skatter og afgifter i forhold til bruttonationalproduktet (BNP) vokset i samme takt både i Danmark og i euro-landene. Det viser ifølge AE, at det udmærket kan lade sig gøre at fastholde et dansk skattetryk, som er 5-10 procentpoint højere end gennemsnittet af euro-landene.

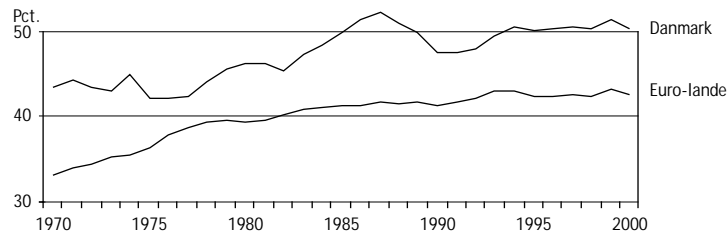
Samtidig er det gennem de seneste 6-8 år lykkedes Danmark at nedbringe den offentlige gæld til et niveau, der ligger langt under det gen-

Offentlig gæld i procent af bruttonationalproduktet

Kilde: EU-Kommissionen.

Skattetryk i Danmark og eurolandene 1970-2000

Kilde: EU-kommissionen.

nemsnitlige niveau for euro-landene. Derfor vil det i de kommende år være lettere for Danmark at finansiere velfærdsydelser, fordi vi har en mindre gældsbyrde.

AE bemærker i sin analyse, at der i euro-samarbejdet ikke er bestemmelser om, hvor høje skatterne og de offentlige udgifter må være. Sagt på en anden måde må et euro-land have lige så store offentlige udgifter det skal være, blot man sørger for også at skaffe finansieringen.

Forskel i skatteopkrævning

Er der ikke de store forskelle i skattetrykket i Danmark sammenlignet med euro-landene, er der til gengæld klar forskel på, hvordan penge bliver krævet ind. I euro-landene er der en mere ligelig fordeling mellem forbrugsskatter, bidrag til sociale ordninger og direkte skatter, mens vi i Danmark har små sociale bidrag og forholdsvis høje direkte skatter. Samlet set er der dog ikke den store forskel i beskatningen af især arbejdskraft, som udgøres af summen af sociale bidrag og direkte skatter.

I euro-samarbejdet er der ingen krav om, at man absolut skal bruge mange sociale bidrag, eller at man skal holde indkomstskatterne på et lavt niveau. Fordelingen på de forskellige indkomstkilder må landene selv bestemme, blot der ikke er tale om tekniske hindringer i forhold til det indre marked.

I øvrigt er det værd at huske på, at en væsentlig grund til, at vi samlet set har højere skattetryk i Danmark, er at pensioner, arbejdsløshedsdagpenge og en række andre overførselsindkomster er "bruttificerede". Det vil sige, at der skal svares skat af det beløb, man modtager fra det offentlige. Det betyder, at de direkte skatter teknisk set er større i Danmark, mens den reelle forskel er betragtelig mindre.

Korrigerer man for dette forhold, svinder forskellen på skattetrykket i eksempelvis Danmark og Tyskland ind fra 8,5 til 3,6 procentpoint.

Yderligere kommentarer: LO-formand Hans Jensen på telefon 3524 6000.

Arbejdsskader

Større erstatninger på vej

Et forslag om revision af Erstatningsansvarsloven vil give større erstatningsbeløb for men og erhvervsevnetab. LO mener, at linierne fra det nye forslag også skal overføres på arbejdsskadeområdet.

Efter flere års forberedende arbejde lægger Justitsministeriet op til at hæve de erstatningsbeløb, som bliver udbetalt efter Erstatningsansvarsloven, med op til 60 procent. Forslagene til lovændringerne fremgår af en betænkning fra en arbejdsgruppe, som siden 1998 har analyseret udviklingen på området.

Udredningsarbejdet er kommet i stand, efter at der tidligere fra flere sider – blandt andet en række af LO's forbund – er rejst kritik af, at erstatningsniveauerne herhjemme er sakket bagud sammenlignet med den internationale udvikling.

Et af problemerne har været, at det faldende renteniveau i samfundet generelt har betydet, at erstatningerne reelt har mistet en del af deres værdi. Hidtil har man nemlig taget højde for, at den skadelidte har kunnet opnå en ret betragtelig rentegevinst ud af de relativt store erstatningsbeløb. Men med det faldende renteniveau igennem det seneste årti er erstatningerne reelt blevet udhulet.

LO er tilfreds med udkastet til nye regler for fastlæggelse af erstatninger, og LO-sekretær Marie-Louise Knuppert forventer bred enighed blandt Folketingets partier om, at Erstatningsansvarsloven trænger til en revision.

– De nye regler vil betyde, at erstatningsbeløbene i nogle tilfælde vil stige med op til 60 procent. Og samtidig lægger ministeriet op til en forbedret retstilstand, som vil gøre det lettere at tildele midlertidige erstatninger. Det er en væsentlig landvinding for de skadelidte, som derved får nedsat risikoen for at blive udstødt af arbejdsmarkedet i den tid, der går mellem selve ulykken, og til der bliver sat gang i revalidering eller andre hjælpeforanstaltninger fra det offentlige, siger Marie-Louise Knuppert.

Eksempler på erstatninger efter Arbejdsskadeloven (ASL), Erstatningsansvarsloven (EAL) og Justitsministeriets forslag til ændringer af Erstatningsansvarsloven (FEAL)

	Eksempel 1	Eksempel 2
Køn	Kvinde	Mand
Alder på skadetidspunktet	25 år	50 år
Årsløn	200.000	350.000
Erhvervsevnetab	50 pct.	35 pct
Erstatning for tab af erhvervsevne udgør ...		
efter Arbejdsskadeloven	820.000	821.000
efter Erstatningsansvarsloven	600.000	735.000
efter forslag til ny Erstatningsansvarslov	1.000.000	980.000

Kilde: Egne beregninger

Skal også gælde for arbejdsskader

LO opfordrer samtidig politikerne til at gennemføre tilsvarende ændringer i den parallelle arbejdsskadelovgivning, så erstatningsniveauerne efter arbejdsskader bliver hævet tilsvarende.

– Det er kun rimeligt, at arbejdsskadeområdet underlægges de samme retningslinier som i det civile retlige erstatningssystem. Desuden vil man med en sådan ændring også i vid udstrækning undgå, at ofre for arbejdsulykker først skal tage turen gennem arbejdsskadesystemet, hvorefter de så bagefter skal gå videre i det civile system, hvis de vil have den fuld erstatning. Det vil føre til en masse unødvendige sager i ved domstolene, ligesom det vil være belastende for de mennesker, som det drejer sig om, siger Marie-Louise Knuppert.

Yderligere oplysninger: LO-konsulent Poul Schønning på telefon 3524 6135.

Yderligere kommentarer: LO-sekretær Marie-Louise Knuppert på telefon 3524 6000.